

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vstrel 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrata 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Voditelji našega naroda.

Naše ljudstvo danes hrepeni po politički voditelj, ki bi se v resnici postavil na čelo mas, ki si žele svobode in oprostitev sedanje političke razdrapanosti našega naroda.

Ljudstvo bi ga smatralo za človeka, ki bi bil individualno tako močan, da ne bi poznal nobenih zaprek v boju zoper sedanje političke razmere, ki bi se ne dal ubiti ne od te in ne od druge strani. Mase ljudstva bi gotovo šle zanj v boj in on bi bil nepremagljiv. Govoril bi ljudstvu in mase bi mu navdušeno pritrjevale. Z dežele bi prišlo ljudstvo vkup, da sliši njegov govor, da se navduši za boj, da črpa iz njegovih besedi ono nepremagljivost, ki jo ima on sam.

Glas o njem bi šel po vsi deželi slovenski. In za njim bi manifestirale mase naših vrlih kmetov, za njim bi manifestirale mase delavstva, za njim bi manifestirale mase obrtništva in trgovcev, za njim bi manifestirale mase uradništva itd.

On bi bil oznanjevalec nove velike ideje v narodu in narod bi šel zanj v boj. Pridobil bi si prijateljev in neustrašnih apostolov te nove ideje, ki bi razširili to idejo do zadnjega Slovenca.

In prišel bi na Stajersko in smatrali bi ga vsi za svojega voditelja; prišel bi na Goriško in smatrali bi ga za svojega voditelja; prišel bi v Trst, v Istro ali na Kranjsko in smatrali bi ga vsi za svojega voditelja.

On bi bil nositelj nove velike slovenske ideje, ki bi ne poznala provincialnih meja in ki bi imela skupen naroden program.

Danes so pa postali politički voditelji našega naroda popolnoma lokalni. Niti medsebojno niso v idejnih trajnih in skupnih zvezah.

Goriško ima svoje voditelje, katerih ne pozna ljudstvo na Kranjskem, Stajersko ima svoje voditelje, katerih ne pozna ljudstvo na Goriškem, Trst ima svoje voditelje, katerih ne pozna ljudstvo na Stajerskem itd.

In ljudstvo danes ne ve, da ima poleg domačih mož, še mnogo enako požrtvovalnih, ki so se posvetili delu in boju za blagor naroda.

In če bi se ti močje združili v skupno močno armado, tedaj bi ljudstvo zadobilo vero v prerojeno bodočnost našega naroda.

A tega življenja med našimi voditelji ni in ker so mrtvi oni, zato je mrtvo tudi ljudstvo. Le pogledimo stare naše politične voditelje. Velike politične osebe, ki so prinesli našemu narodu z novo smerjo novega življenja, so bile pri ljudstvu priljubljene in so še danes tako popularne osebe, da jih ljudstvo izreka z nekimi oboževanjem.

Bleiweis, okrog njega so se zbrali njegovi sodelavci — šli so navdušeno za njim in bil je poznan po vsej slovenski zemlji. — Istotako so bili znani povsod bojovniki taborov — bili so vseslovenski po programu in po nastopu. Velika vseslovenska ideja je dvigala narod iz mrtvega spanja za voditelja.

Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar, — to sta danes močni politični osebi, ki sta se žrtvovala svojim političnim nazorom in sta izpeljala svoje političke načrte. In ljudstvo jih je pozdravljalo ko sta prinesla novih idej novih časov, svežejši nazorov, ljudstvo se jih je oklepalo, jih je oboževalo in še danes je znano njihovo ime globoko med ljudstvom preko provincialnih meja. Dr. Ivan Šusteršič, — ali ne polaga danes ljudstvo vsak vseh lastnega napora v venec njegove slave. On je bil nosilec nazorov, katerih očetje so drugi, a le njegova močna individual-

nost je pri ljudstvu dala tem nazorom tisto veljavo, ki jim je prinašala zmago za zmago. Danes pa, ko je izbral v osebno korist dobro voljo ljudstva, pa prinaša klerikalni stranki strah pred groznim polomom.

Tri močne politične dobe smo očrtali in v vsaki so tudi močne osebe, ki so bile nositeljice posameznih dob.

Ideje, ki so bile prej sveže, so postale vsled napredka ljudstva reakcionarne in konservativne ter so morale pasti in dati prostora onim idejam in osebam, ki so zrastle med ljudstvom samim.

Sedanji klerikalizem tudi ne bode padel samo radi novih oseb, temveč radi novih idej in nazorov, ki jih bodo prinesle v narod politično resne osebe.

Politiških šarlatanov, ki mislijo pa uganjati komedije, se bode pa narod otesel.

Prezreti pa ne smemo lokalnih voditeljev političkih mas. To so osebe, ki napravijo nove ideje le znane in popularne globoko med ljudstvom. To so osebe, ki vodijo posamezne kose in dele ljudstva za glavnim voditeljem, ki vsak svoj uspeh stavijo v venec slave glavnemu voditelju, da ga ljudstvo obožuje. To so takozvani agitatorji.

V resnici so pa ti tako važen faktor, da stori politički voditelj naravnost politički smrtni greh, če njega ne upošteva ali če ga pozna le pri volitvah. Ti voditelji naroda znajo prilagoditi lokalna vprašanja centralni vodilni ideji, jih spravijo v sklad z njo in na podlagi njih vodijo ljudstvo k skupnim ciljem, za skupnim voditeljem.

In v tem leži velika naloga in spretnost naših bodočih političkih voditeljev, da bodo v vednem stiku in neumornem delu med ljudstvom, med večino, maso naroda.

Naše ljudstvo zahteva tega. Ono je hvaležno in udano svojim političnim voditeljem, a ono jih hoče imeti tudi čimvečkrat v svoji sredi.

Ono hoče biti poučeno o vsakem njih koraku in čim natančneje se ga pouči, s tem večjo udanostjo in zaupnostjo se potem obrača do svojih narodnopolitiških voditeljev, s tem večjim ognjem gre zanje v boj.

Čeprav vedno navidezno za osebo, grejo vedno v boj za novo idejo, ki prevrača čase in dobe, ter prinaša narodu novega življenja in prerojene vere v bodočnost in zmago.

POLITIŠKA KRONIKA.

Parlamentarni jesenski program. Avstrijska poslanska zbornica se snide kakor se sedaj poroča šele koncem meseca oktobra. Program je že določen. Kot prva točka pride na dnevni red zakon o epidemijah, o katerem se je razpravljalo že v poletni seji. Nato pridejo na vrsto različne gospodarske predloge, zavarovalniška predloga, poročila o razredni loteriji in poročila druginjskega odseka. Kot najvažnejši točki prideta na dnevni red proračunski provizorij in volitve delegacij. Če bo zbornica resno pretresavala tudi finančno reformo, vodocestno novo in vprašanje o železniških investicijah je zelo dvomljivo, ker je treba predvsem poprej sanirati strankarske razmere v zbornici. Glavni predpogoj za konsolidiranje parlamenta je, da se vladi posreči najti formulo, s katero bi rešila ali vsaj ublažila češko-nemški in rusinsko-poljski spor. Spravna pogajanja se prično v Pragi dne 6. septembra, v Lvovu pa dne 9. septembra.

tero na enem kraju.

Moj brat Pierre je vtaknil čisto mehansko svojo pipo v usta. Gladil je svojo vojaško brado, krčil obrvi in mrmral predse. Rastoča nevarnost, pred njegovimi očmi, ki se ji ni mogel upreti ves njegov pogun, ga je napravljala nepotrpežljivega. V jeznem zaničevanju je pljunil parkrat v vodo. Ko se je tramovje pod nami vdajalo vedno bolj, se je odločil za nekaj in stopil raz sleme.

»Pierre, Pierre«, sem kriknil. Z grozo sem zasluhlil, kaj namerava.

Okrenil se je in dejal mirno: »Zdravstvuj, Louis... Poglej, zame traja predolgo. Naredim vam prostora.«

Nato je vrgel pipo v stran in skočil v valove.

»Zdravstvuj«, je dejal še enkrat, »imam dovolj.«

Nič več se ni prikazal. Bil je slab plavač in najbrž tudi ni poizkusil rešitve. Ni hotel preživeti našega propada in smrti naših ljubljencev.

Ura v zvoniku je bila zdaj dve v jutru. Noč je šla h koncu, ta grozopolna noč, ki je bila prinesla toliko solza in toliko smrtnih muk. Suh prostor pod našimi nogami se je ožil venomer, valčki so igrali in pošumevali okoli nas. Tok si je izbral sedaj drugo smer, razvaline je neslo na desno mimo vasi, vedno počasneje, kakor bi vodovje doseglo višek in se hotelo odpočiti.

Gaspard je pričel naenkrat sezuvati čevlje in slatihi suknjo. Nato je zamahnil z rokama, kot bi jih hotel razbiti. In ko sem ga vprašal: —

»Glej, ded, to čakanje me umori. Ne ostane več. Naj storim. Tako jo rešim.«

Menil je Veroniko. Hotel sem mu ugovar-

Seveda je veliko vprašanje, ako bo še pred sestankom zbornice prišlo med Čehi in Nemci in Rusini in Poljaki do sporazuma, kljub temu, da so šanse zelo ugodne.

Balkan in vevlasti. Situacija na Balkanu je izvanredno nevarna. Morda so diplomati edini, ki v to ne verujejo, a vendar so danes o nevarnosti vsi popolnoma uverjeni. V Petrogradu sta Sazonov in Poincare v prvi vrsti razpravljala o položaju na Balkanu, avstrijski zunanji minister grof Berchtold je sprožil sedaj skupno akcijo; vevlasti so opozorile Srbijo, Bolgarsko, Črno goru in Orško, naj se nikar ne prenačijo, ker hočejo vevlasti na vsak način čuvati status quo na Balkanu. Demarche vevlasti z jedne in akcija Berchtolda z druge strani stremita za istim ciljem, da vzdržita status quo na Balkanu, obenem pa nudita Turčiji dovolj prilike in časa, da izvede svoje obljubljene reforme in jih kolikor mogoče hitro tudi realizira. Brez dvoma je, da pomenijo ti koraki vmešavanje v notranje turške razmere, a Turčija mora to mirno prenašati, ker izvršujejo to delo pač vse evropske vevlasti. Toda vevlasti bi se na drugi strani gotovo ne vmešavale niti v notranje niti v zunanje turške razmere, ako ne bi iz teh nevarnosti nastala še večja nevarnost, namreč mednarodni evropski konflikt, kar je pa treba odločno preprečiti. Ako se ne varamo, bodo vsi ti poskusi vevlasti rodili mednarodno konferenco, na kateri se bodo sestavile punktacije, katere bo Porta hoče nočes morala izvršiti, ako se bo hotela izogniti konfliktom z vevlastmi. Ako bo Turčija na tej konferenci zopet izgubila del svojega teritorija, se še ne more trdit, toda če bo kaka taka konferenca — ni izključeno, da bodo vevlasti izročile kakih državi eno izmed turških provinc v upravo.

Nerazpoloženje v ogrski opoziciji. Ogrska parlamentarna opozicija nikakor ne more zatajiti težko depresijo, ki je nastala vsled govora ministrskega predsednika Lukacsa v Enyedu. Opozicija je pričakovala, da Lukacs ne bo pristal na grofa Tiszo in da bo njegovo poslovanje proti opoziciji v zbornici vsaj na kak način opravičil. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. Ne samo, da ni Lukacs Tiszovega postopanja opravičil, ampak je Tiszo še javno odlikoval radi tega. To je eden izmed vzrokov velike depresije, drugi povod pa je, da je opozicija pričakovala, da bo Lukacs naznanil pogoje za kompromis. A Lukacs je ravno nasprotno govoril za nadaljevanje boja. To je opozicijo uverilo, da se je ministrski predsednik naslonil popolnoma na Tiszino stranko in da je zadovoljen z njeno taktiko. Opozicija je vspricho teh dogodkov silno vznemirjena in zato že sedaj naglaša, da bo prišlo na Ogrskem še do zelo viharjih dni, da pa ona za to odklanjavske odgovornosti. Na vsak način se pričakuje od strani voditeljev opozicije odgovor na govor ministrskega predsednika in potem se bo natančno pokazalo, na kak način bo skušala opozicija odvrti taktiko ministrskega predsednika Lukacsa.

DNEVNI PREGLED.

Ljubljanski Nemci in klerikalci v objemu. Naši klerikalci delajo z Nemci vedno skupno, kadar gre za uničenje kake slovenske strogo narodne stvari. Tako je bilo tudi z Nemci domneno, da Sokole na Bledu najprej napade »Slovenec«, potem se bodo pa nemški listi sklicevali na izjave slovenskih klerikalcev. Kaj je klerikalci izdali domovino! Sedaj ponatkuje »Gra-

zer Tagblatt« iz »Slovenca« vse one gnusne ostudne napade in hujškarije tujcev na slovenske Sokole. V poročilu napada slovenskega tržaškega poslanca dr. Rybafa, kakor ga je napadel »Slovenec«. Ljubljanski kazinoti pa naj raje se trkajo na svoja »patriotična« prsa in naj pišejo, kako so pred leti, ko je njih »Turnverein« imel slavnost na kazinskem vrtu v Ljubljani, teptali cesarsko zastavo na tleh, kamor so jo demonstrativno vrgli in naj pišejo »kako goje patriotični čut z orgijami pred Bismarkom v zeleni sobi Kazine, namesto da bi prepisavali ostudne napade na Sokole iz »Slovenca«. Sokoli so se obnašali lojalno in dostojno, da so bili nemški gostje celo vzradoščeni nad njimi, pač pa lahko kazinotom postrežemo iz njih kulture o sprejemanju gostov in klerikalcem natržemo cvetja iz rokovnjaškega polja slovenskih Čukov.

Kranjski Nemci postajajo »korajžni«. Od kar so slovenski klerikalci pomagali Nemcem v Ljubljani priti v občinski svet, je vsem kranjskim Nemcem zrastle greben. Napadi na Slovence se v nemških listih množe in na Koževskem so se pričeli Nemci obnašati že naravnost predrzno. Ta peščica nemških poturic na Kranjskem, ki je prepojena s slovensko klerikalno janičarsko krvjo meni, da bodo nad Slovenci vladala kot srednjeveški vitezi nad tlačani. Vsekakor bo potreba kranjskim Nemcem malo postrčiti greben, da ne bodo nosili glave tako pokonci. Ta peščica ljudi bi sploh ne smela imeti pri nas nikakih pravic. Kakor oni z nami počenjajo, tako bi jim mi morali dosledno vračati. V naših obmejnih mestih naravnost more Nemci slovensko prebivalstvo, dasi ga je več nego Nemcev v Ljubljani in na Kranjskem. In še to, kar jih je so janičarji ali pa privandranji privilegiranci. Zato nimajo nikakih pravic do bledenja slovenskega naroda in slovenskih Sokolov po nemških listih. S klerikalnimi izdajicami, ki pomagajo pri tem delu, se pa še vidimo na dan obračuna.

Karta nemškega »Schulvereina«. Gospod Dimnik nam je izročil za slovenski obrambni muzej zanimivo karto šol nemškega »Schulvereina«, ki so nastanjene po slovenskih deželah. Na sliki je videti sto šol nemškega »Schulvereina«, ki stoje kakor pasti po slovenskih krajih, da se v nje love slovenski otroci in potujejo v Nemce. V obrambnem muzeju bode karta izpostavljena. Razvidno bode, koliko moramo Slovenci še storiti za naše obrambne namene, če hočemo se upreti nemškemu navalu in nasilju.

Slovenska ljudsko-plemeniška stranka. Kakor čujemo, namerava sedaj izpremeniti Slovenska Ljudska Stranka svoje ime. Bajje vzame tudi pl. Sukljeta zopet nazaj, kot izpokorjenca. V zadnjem času je namreč postal tudi »ljudski« poslanec g. J. Pogačnik — plemenitaš. Dr. Šusteršič računa še na plemstvo. Goslinčar je pa že sam na sebi »plemeniti«. Počasi bodo »ljudski« plemiči že prav pobarvani. Pl. Zajc, kako bi se tudi to lepo slišalo!

Slovenske banke in denarni zavodi. Ker hočejo »Graške Stimec« vsekakor izriniti našo besedo o čeških bankah v nam protinarodne namene, bomo navedli interpelacijo, ki govori kako nemški denarni zavodi izrabljajo slovenski denar v protislovenske namene. Interpelacija dr. poslanca Iv. Hribarja v seji 4. decembra 1908, št. 3841/1 se glasi: »Takoimenovana »Kranjska hranilnica« v Ljubljani je zavod, ki so jo kranjski rodoljubi ustanovili v namen, da koristi deželi in vsemu prebivalstvu. Toda ko so

ti. A glas mi je obtičal v grlu. Že ju je nov naval razklenil in voda se je zgrnila nad njima.

Od tega trenutka nisem mogel več misliti jasno; kar je šlo gibal v meni, bilo je živalski čut boja za obstanek. Če je prišla voda bliže, sem se umaknil. Ko sem sedel tako topo zamisljen, začul sem smeh poleg mene, ne da bi si mogel razločiti, kdo da je.

Dan je bil napočil, nebo je žarelo v svetli jutranji luči. Bil je lep in svež dan, tako miren, kot na bregu tihega ribnika, katerega površje tiho valovi ob zatonu solca.

Toda poleg mene je zvenel še vedno tisti čudovit smeh in ko sem se obrnil, sem ugledal Marijo, ki je stala v premočeni obleki in se smejala.

O, ljubo, predrago bitje, — kako je bila lepa in mila v tej zgodnji jutranji uri! Videl sem, kako se je sklonila in zajela peščico vode, da si umije obraz. Nato je razpletla svoje plave lase in jih zvezala v kito nad tilnikom. Najbrž se je hotela napraviti, meneča, da je v svoji mali sobici, zgodnjega jutra v nedeljo, ko zvonovi pozvnanjajo veselo.

In smejala se je venomer z zvonikom otroškim glaskom, obraz in oči pa so ji žarele od sreče.

Zasmejal sem se z njo, njena blaznost je prehajala name. Strahu je zblaznela. Bila je pač milost neba, da se je tako veselila lepega žarnega jutra spomladi.

Pogledal sem jo in nisem umel, kaj hoče. Zato sem zmal samo z glavo. Še vedno se je lepšala. Meneča, da je končala z opraviлом, je začela s svojim zvenečim glasom nekdo pesem. A kmalu je prenehala in zavpila, kot v odgovor, nekemu, ki ga vidi sama:

»Pridem, pridem!«

LISTEK.

EMILE ZOLA:

Vode naraščajo.

(Konec.)

Kadarkoli je neslo proti nam šop sena ali prazno posodo, dajali smo z ruto vesela znamenja, dokler nismo spoznali zmote in se ponovno vdali nemi grozi. Toda zmerom iznova smo čuli tisto čudno šumenje, ne da bi razumeli kaj pomeni.

»Zdaj vidim«, je kriknil Gaspard nenadoma. »Glejte tja, velik čoln.«

Z iztegnjeno roko je pokazal na neko temno točko v dalji. Jaz nisem razločil ničesar. Pierre tudi ne, a Gaspard se ni vdal. Bil je v resnici čoln. Vdarci vesel so se vedno bližali, dokler jih nismo razločili. Drsel je polagoma, kakor da nas obkroža, a blizu ni prišel. Vem samo to, da smo takrat kar besneli. Vili smo roke in kričali na vse pretege. Dajali smo čolnu priime in ga zmerjali, ko je nem in črn drsel naprej. Ali je bil v resnici čoln? — še danes ne vem tega. Ko je izginil, odzvel je poslednji naš up s seboj.

Od tedaj smo pričakovali vsak trenutek, da se biša podere in nas zasuje. Najbrž jo je že bilo izpodnesto popolnoma, kak močan zid je že držal; če se pa ta podere, pokoplje nas vse. Posebno sem se grozil pred to mislijo, da streha ne prenese več naše teže. Hiša se bo obržala morda še celo noč, a streha se bo pričela podajati vednim navalom. Zatekl je že se bili na levo, kjer je bilo podstrešje videti še precej trdno. A kmalu se nam je tudi tu vdiral, vedeli smo da ne bo držalo vsih pe-

dobili nemškutarji ta zavod v roke, so pometali iz vodstva in iz hranilnice vse Slovence, ki naj bi koristili celi deželi in vsemu prebivalstvu, so napravili kazinotsko podjetje in izkoriščajo slovenski denar, ki je tej hranilnici zaupan, za nemčurske namene in za politični in narodni boj boji zoper slovensko prebivalstvo. Stotoseče slovenskega denarja je hranilnica razmetala v nemčurske namene. Od slovenskih vlog narejeni dobicek se brezstidno uporablja za koristi nemčurstva na Kranjskem. — Kadar se bode »Grazer Tagblatt« še pečal in zavzemal za slovenske pravice —, naj ponatisne poleg že navedeno interpelacijo, ker dvomi »Gr. T.« na koncu, da bi bilo slovenskim denarnim zavodom zaupati denar. Tega pa, da bi uradniki čeških bank znali slovensko v naših krajih, ne bojo izvajevali sami Nemci — temveč mi sami.

Kako so se vršile obč. volitve v Mostah. Rezultat občinskih volitev v Mostah je marsikoga neprijetno presenetil, ker si ni mogel razlagati, kako so prišli Oražmovi pristaši do tako velikega števila glasov. Sedaj so se oblaki precej razjasnili in polagoma prihajajo na dan vse sleparije, katere so uganjali klerikalci pri občinskih volitvah v Mostah. V Mostah ima volilno pravico tudi Alojzij Dim, sedaj gostilničar v Gradacu v Beli Krajini. Dim je zaveden naprednjak in je kot tak dal pooblastilo na razpolago naprednemu političnemu in gospodarskemu društvu za Moste. Oražmu je bilo to tudi dobro znano in zato je takoj vse potrebno ukrenil, da Dim ni dobil niti legitimacije, niti glasovnice, da tako ni mogel voliti naprednjake. Pač pa je dobil njegovo glasovnico in legitimacijo neki Miklavc, ki ima sedaj njegovo gostilno »Pri Dimu« v Vodmatu v najemu. Pooblastilo je Miklavc preskrbel Valentin Vrhunc, prodajalec v konzumnem društvu v Vodmatu. Miklavc je potem preskrbljen z vsemi dokumenti volil za Dima in sicer za klerikalce. Umazana stvar je prišla sedaj na dan in vzbuja v Mostah veliko ogorčenje. Ni čuda, če je Oražem vsled takih vnebovpijočih sleparij zmagal. Upamo, da bo vlada vpoštevala vse slične dogodke in volitve razveljavila.

Državni pravdnik se ni pritožil. Kakor izvemo, se proti napričakovani razsodbi v prečiški aferi državnih pravdnik ni pritožil. Kakor izjavljajo vnanji juristi, je ta razsodba s pravnega stališča pravcati unikum v zgodovini avstrijske justice in bi bil državnih pravdnik gotovo žel vspeh, če bi se bil pritožil. Senat zaradi počitnic za tak težak slučaj ni bil srečno izbran. Posebno pa se je državnih pravdnik prenegljal, ko je vsled nastopa zagovornikov, ki so izrabili neko razsodbo najvišjega sodišča ter jo v škodo predmeta komentirali po svoje, takoj ukinil prvi del obtožbe glede Vintarja. Vsled tega sloni tudi cela razsodba z razlogi vred na pravni — zmoti. Pri pravilni razlagi one razsodbe bi neglede na dokazilni material sam, morali biti vsi trije obsojeni. Čisto napačno in pravno neutemeljeno pa je javno mnenje, katerega je tudi senat zastopal v razlogih opustitve obsojbe, da bi na tako razsodbo zamoglo postopanje preiskovalnega sodnika količjak vplivati. In to glede obtoženega Drenika in Zdravje še tem manje, ker je preiskovalni sodnik sam kot priča zaslišan in odločilno izpovedal, da sta bila ta dva postavna in pravilno kot priči zaslišana pa sta klub temu izpovedala v kričnem nasprotju z resnico. Čuditi pa se je dr. Kremžarju kot priznanemu dobremu juristu, da se je po dr. Peganovih in dr. Slančevih čisto napačnih (seveda v prid klientom čisto dobrih) izjavljanj omenjene odredbe pustil kar tako prenegliti. Sicer pa je tudi obtožnica tako nejasno sestavljena (tu je imel dr. Pegan prav) da bi je drž. pravdnik ako bi bil preje dobro našteval ves ogromni akt, z mirnim srcem izkušnega jurista ne bi mogel podpisati. — Le zaradi originalnosti te razsodbe se k izjavljanju raz to objektivno pravno stališče ob priliki še povrnemo nazaj.

Zgradba belokranjske železnice podaljšana. Te dni je prišla z Dunaja odredba, da se ima zgradba belokranjske proge že zdaj ob enem z ostalo zgradbo podaljšati od metliškega kolodvorja do državne meje, torej do levega brega Kolpe. Prvotno je bil ta del proge kakor tudi zgradba mostu preko Kolpe pridržan za

poznejši čas dokler Ogrska ne prične tudi na hrvaški strani graditi. Podaljšek znaša še čez kilometer, tako da bo cela proga do Kolpe merila blizu 50 km. Zgradbo podaljšanja prevzame seveda Lončarič, oziroma pravo »železniško podjetje« »Ljudska posojilnica« in »Gospodarska Zveza v Ljubljani«.

Železniški most čez Kolpo. Ker se je od raznih strani mislilo, da se ob enem z dovoljenjem podaljšanja belokranjske proge od državne obmejne postaje Metlika prične graditi tudi most čez Kolpo, ki ga mora zgraditi še Avstrija, ozir. tostranska državna polovica, smo se o tem vprašanju informirali in zvedeli sledeče: Podaljšanje proge od postaje Metlika do Kolpe se je sicer dovolilo, a glede mostu so si na Dunaju pridržali še nadaljnji rok. Vsekakor je gotovo, da zgradbe tega važnega mostu vendar ne morejo poveriti »Ljudski posojilnici« in raznim z njo v zvezi stoječimi klerikalnimi podjetji. (Lončarič kakor znano, je dal samo svojo firmo). Vsled neugodnih tal ob obeh bregovih in odgovornih del v Kolpi sami se ta zgradba poveri najbrže neki dunajski tvrdki.

Primarij dr. Buh kaže Usmiljenim bratom — fige. Kakor znano, obstoja med Usmiljenimi brati v Kandiji ter primarijem tega zavoda, dr. Buhom že dlje časa hudo nasprotje. Vsi bi radi komandirali: Usmiljeni bratje in primarij. Če dr. Buh ukaže tako bo, pravijo Usmiljeni bratje, ne, tako bo kot mi hočemo, mi te plačamo, in mi ti bomo ukazovali. Če že ni bil prejšnji primarij dr. Defranceschi tem nazorom dostopen, je to še manj dr. Buh. In pri tem sporu trpi zavod in trpe največ bolniki. V zadnjem času pa se je spor tako izrazil poostiril, da je moral priti provincijal, ki je skušal se prepričati stranki z lepa pomiriti. Obljubil je dr. Buhu, da ga je pripor pripravljen prositi za odpustanje, a poleg tega ponudil mu je še 2000 K približka samo, da ostane še dalje primarij na zavodu in da se cela zadeva z lepa uredi. Toda dr. Buh s to ponudbo še ni bil zadovoljen. Zahteval je, da se pripor in subpripor takoj odstraniti in da v zavodu obvelja njegova beseda. S tem pa zopet provincijal ni bil zadovoljen. Rekel je, da posebno priporja ne more tako odstaviti ker je po predpisih zavoda oziroma reda bil za gotovo dobro izvoljen. Kakor se čuje, je dr. Buh za to izjavil, da v tem slučaju najše resignira na svoje mesto in gre. Tako zna priti zavod ravno v času, ko bo večšega zdravnik najbolj potreba, zopet brez svojega zdravnika, kakor se je že parkrat zgodilo. Ne glede na ta spor pa so nas Usmiljeni bratje po svojem dopisu v »Dolenjskih Novicah« kjer prav neusmiljeno zavračajo našo zadnjo še z vso rezervno izrečeno kritiko, sami prisilili, da se bomo pričeli o silno nezdavnih razmerah na tem zavodu resneje pečati.

Laze pri Rudolfovem se bode imenoval nov poštni urad na Dolenjskem, s pisarnico in vozno pošto ter poštnohranilnim prometom.

Soba, v kateri je umrl ruski pisatelj Leo Tolstoj. Na Tolstojevi razstavi v Bondstreetu v Londonu vzbujala posebno zanimanje gledalcev naravnih posnetek sobe, v kateri je umrl slavn ruski pisatelj. Poleg kopije knjig in rokopisov se nahaja na posebnem prostoru reprodukcija one borne sobice v Ostapowu, kjer je umrl pisatelj daleč od sveta v samotni ruski stepi. Umazana preproga pokriva gole stene, nizek zastor, nekaj svetle sedaj gostotemne barve pokriva železno posteljo, na kateri je zadnjih šest dni ležal in umrl Tolstoj. Preprosta miza iz nepoobanega lesa z dogorelo svečo, majhen umivalnik, petrolejka, ki motno razsvetljuje sobo, steklenica zdravil, in par po mizi razmetanih kopejk izpolnjujejo borno opravilo te sobe, ki jasno dokazuje, v kakšnem bournem stanju je živel na svoja stara leta modrijan iz Jasne Poljane.

Rastlinski zdravnik v Parizu. Pariška mestna uprava je vpeljala novo vrsto uradništva s primerno plačo tzv. »panseurs des plantes« ali pa naše rastlinozdravnike. Oni imajo nalogo ne le snajžiti drevje po mestnih šetalščih, ampak tudi varovati ga pred raznimi boleznimi, ki jih povzročajo cestni prah, ki ga vzdigujejo zlasti sopihajoči avtomobili. Rastlinozdravnik nosi seboj oster nož in posodo s čudodelnim zdravilom. Na cesti se zaustavi pred vsako li-

po, plantano ali kostanjem in pregleduje z veliko natančnostjo svoje gojence. Ako zagleda pod drevesno skorjo kakšno zarezo, vzame takoj bolnika v roke; kaor spreten operater izreže poškodovano mesto in namaže rano z zdravilno mastjo. Ti zdravniki rešijo na leto 9 do 10 bolnih dreves in so preračunili, da bo šest rastlinozdravnikov zmanjšalo mestne izdatke za kakih 50 do 60 tisoč frankov.

Tatarska ljubezen. Znano je, da dame, ki prihajajo v krimska letovišča gredo zelo na roko tatarskim gorskim vodnikom, ki niso le izvrstni poznavatelji krimskih gora ampak tudi krasni in postavni ljudje. Drugače kakor ljubeznive dame pa ravna s temi fanti krimska policija, ki gleda zelo zavidno, da se sprehajajo mladi vodniki ob promenadi po cestnih ulicah, kajti nepravilno rusko pravo še vedno prepoveduje vodnikom nuditi se na morskem bregu. Tej prepovedi daje velik povod jaltaška škandalozna kronika, v kateri igrajo Tatarji zelo veliko vlogo. Tako je koncem julija prišla mestna straža dva tatarska vodnika, ki sta se vsedla na prazno klop ob morju in ju peljala na stražnico. Čez nekaj minut je pa prihitela na policijo odlična ruska dama iz Moskve in je s solzami v očeh prosila, da izpuste Tatarja, ki jo je po dogovoru čakal na morskem bregu. Ali policija ni hotela o tem nič slišati. To je damo tako razburilo, da je zahtevala od policije, naj še njo zaprejo, ako ji nečejo izpustiti vodnika. Dama je štirikrat prišla dotičnega dne na stražnico z omenjeno prošnjo, a vse brez uspeha. Šele pod večer so vodnika izpustili. Dama ga je radostno sprejela in ga demonstrativno odpeljala k svoji krasni ekvipaži in oddrdala z njim na zaželjeni izlet.

Tepeni kino - akterji. V Wuhlheidi blizu Berlinu se je pred nekaj dnevi odigrala komična tragedija z divjimi lovci. Dva divja lovca, preganjana od gozdarja, sta se temu postavila po robu in ga ustrelila. Bližnje orožništvo je prihitelo gozdarju na pomoč, njim se je pridružilo tudi več gozdnih delavcev, ki so slišali streljanje in so jo udarili za tatovi. Divja lovca so vjeli in jih ogorčenim neusmiljeno pretepili. Konečno se je izkazalo, da tatova-nista bila divja lovca ampak borna igralca, ki sta dala na kocko življenje, da bi dobila kinematografsko sliko lovske tragedije.

Umor in samomor. V nedeljo je prerezala neka histerična ženska svojim štirim otrokom z britvijo vrat, sama je pa skočila, kakor je soditi po krvavih sledovih v jezero, kjer je utonila. Trupla dosedaj še niso mogli najti. Govori se, da je bila obžalovanja vredna ženska dalj časa slaboumna. Baje je tudi njena mati v blaznici.

Kačji pik usmrtil prešiča. Na gospodarskem posestvu Sacka pri Draždanih imajo pitane prešiče tekom celega leta v nalašč za to napravljenih prostorih blizu dvorišča. Prostor je zaraščen z gozdičevjem v katerem so zgrajeni svinjaki. Pretekli mesec so našli v svinjaku krknjeno mlado svinjo. Živinozdravnik je ugotovil da je povzročil smrt kačji pik. Drugo jutro so prostore preiskali in so res našli strupenega gada, ki se je ponoči priplazil v svinjak in picil prešiča.

Osmero zagovornikov Kohnov. Koncem avgusta se bo vršila na Dunaju sodnijska razprava proti osmerim Italijanom obdolženim tatvine. Vsi obtoženci so dobili zagovornike ex offio, a slučaj je nanesel, da je prišla na vrsto črka K in bode obtožence zagovarjalo osmero odvetrovnikov Kohnov.

Motorno kolo poškodovalo časnika. V nedeljo predpoldne je podrla na Dunaju motorno kolo angleškega časnika Williama Davies. Dobil je praske na obrazu in roki.

Politika naravnih elementov. Iz Carigrada se poroča, da so čutili v soboto v Gallipoli nove potresne sunke. Boje se, da ne bi vulkanski izbruh zaprl dardanelske morske ožine.

Velik gozdni požar na francoski obali. Pri La Napoule v bližini Nizze v južni Franciji je izbruhnil gozdni požar. Ogenj se je vsled močnega vetra hitro razširil in izpremenil celo pokrajino v nepregledno plameno morje. Mnogo velikih posestev je pogorelo. Ker se veter še ni polegel, se je bati, da ne bi trajal požar še več dni. Zanetila sta baje po nepredvidnosti dva turista.

400 mark carinske kazni za 100 škatljic vžgalice. Neka obitelj iz Lipskega je hotela odhajajoč z letovišča na Češkem čez mejo vtihotapiti 100 škatljic vžgalic. Na meji so jo zasačili in jo obsodili za to neznanu tihotapstvo na 400 mark carinske kazni.

V rudokopu ubita delavca. V jami Westfalen je ubilo s sten se podirajoče kamenje dva rudarja.

Zaprt katehet. V Bambergu so prijeli v soboto 50letnega katoliškega duhovnika Jožefa Späthta, ki je opetovano počenjal nenravnosti s šolskimi deklicami.

V dvajsetem stoletju! V občini Ueröge pri Velikem Varadinu na Ogrskem je zavladala predvčeršnjem velika zmešnjava. Neka ženska je raztrobila grozno vest, da prebiva z maj v občinskem vodnjaku. Prebivalstvo je razburjeno obklojilo občinsko hišo in zahtevalo pomoči proti grozni živali. Zahtevalo je, da se vodnjak podere z dinamitom ali se zasuje. Na pritisk ljudstva je odredila občina, da se vodnjak izprazni z brizgalnicami. Izpraznili so vodnjak, ali zmalja ni bilo na dnu. Zdal je občina tožena pri politični oblasti, ker vaščani nimajo vode.

Težka poškodba ministrovega sina. Sina bivšega francoskega zunanega ministra Selvesa je zadel kos železa, ko se je zaletel z vozom v neko poslopje in ga težko ranil.

Ženska nečimrnost. Predvčeršnjem sta prišli v pisarno finančnega ravatelja in dvorskega svetnika Stefana Tota v Kecsckemetu na Ogrskem žena in hči uradnika Belönga, ki se nahajata vsled raznih nerednosti v disciplinarni preiskavi in sta ga prosili, da bi Belönga zopet sprejel v službo. Ravnatelj jima je dejal, da ga ta stvar nič ne briga in jima očital, da sta s svojim razkošnim življenjem spravile

uradnika v to žalostno stanje. Ta očitek je hčerko tako razburil, da se je vrgla na dvorskega svetnika s pestmi in mu je z nohti razpraskala lice. Z veliko težavo so spravili raztogočeni ženski iz pisarne.

Vsled nesrečne ljubezni postala morilka. Hišnica Terezija Hamberger iz Požuna je umorila v soboto svoje tri nezakonske otroke iz žalosti, ker jo je njen ljubeček zapustil. Drugi dan so prijeli morilko, ki je obupana tavela po mestnih ulicah.

Strašen čin blaznice. Poštarsjeva žena Wolf v Zerbstu pri Desau je prerezala svojima otrokoma, od katerih eden je bil star 7, a drugi 9 let, vrati in se je nato obesila.

Ex-sultan Abdul Hamid postal oče. »Berliner Zeitung am Mittag« je dobil iz Soluna vest, da je v solunski vili Alantini porodila ena od žen bivšega turškega sultana Abdul Hamida.

Ženske nogavice. V kratkem prične zopet nova moda ženskih nogavic in novost za opazovalce ženskih nog. Sedanje sviljene ženske nogavice so baje za dame, ki hočejo s tem imponirati na promenadi, premalo prosojne in tanke. V jeseni torej hoče ženski svet nuditi nov pojav na promenadnem trgu. Nove nogavice bodo iz tančice in bodo zgledale zelo pikantno. Vlegale se bojo popolnoma na mečo, da dame nogavice niti čutila ne bode na sebi. Po barvi bo nogavica močno odbijajoča od barve čevlja in krila. Izdelane bojo iz tankih sviljenih vlaken. Njih debelina se na mečih ne bo razlikovala od debeline na stopalu. Na mečih bo pa nogavica močno prosojna. Vsekakor hočejo ženske nuditi nekaj posebnega. Ker bo par nogavic le za enkrat obleči in je izdelan iz najbolje svile, bo te vrste nogavic mnogo dražja od sedanjih. Vendar ne pride par takih nogavic še tako drag z ozirom na najboljšo svilo; veljal bode par le pet kron. Ker pa porabi dama na dan najmanj en par takih nogavic, bodo mesečni stroški znašali samo za nogavice 150 K. Vsekakor se novoporočencem nudi še lepa bodočnost. Novo draginjo za može bodo povzročale ženske nogavice. No, pa saj je čisto pravilno: Od glave do nog; od klobukov do nogavic. Kdor se bo vjel na ženske nogavice, ta bo imel tudi slast uživanja lepih ženskih nogavic. V večje veselje navdušenim opazovalcem lepih ženskih »nogavic« na promenadah naj pa povemo, da to še niso zadnja krasota ženskih nog. Dobe se še nogavice za posebne slovesnosti, katerih en par stane 20 do 30 K in iz pristnih bruselskih čipk stane en par najmanj 500 K. Kdor se torej vjame na ženske nogavice, naj pripravi tudi denar.

Ljubljana.

— Deželni zbor kranjski. »Slovenec« poroča, da se prične zasedanje kranjskega deželnega zbora takoj po evharističnem kongresu. Deželni glavar dr. Susteršič je baje v tej zadevi tudi že konferiral z ministrskim predsednikom grofom Stirgkhom.

— Koliko volilcev pridobije klerikalci po spremenjenem volilnem redu za deželni zbor? Prvotno so računali, da bodo imeli 300 kmetov volilcev več; zdaj je stvar taka, da pride v poštev le tisti, ki plačajo najmanj 8 K direktnega davka. Teh je pa v ljubljanskem ozemlju komaj 100.

— Reklamacijska doba za deželnozborske dopolnilne volitve se je včeraj pričela. Naj nihče ne opusti pregledati volilnega imenika in se sam prepričati če je upisan.

— Iz Askercvih spominov. Kakor znano, je dal mariborski škof dr. Napotnik pokojnega Antona Askerca ko je služil še kot kaplan vsled denunciacij pred se citirati. Ko pride l. 1897, enkrat k njemu, mu reče škof: Vi priporočate ljudem naj ne verujejo v lurske čudeže... Askerc mu preprisan kakor je vedno bil, točno odgovori: »Jaz, gospod knezoškof, lurskih čudežev ne priporočam, pa jih tudi ne odsvetujem.« — »Zakaj ne?« — »Zato, ker prvič niso dokazani, drugič pa za nas nikaka dogma.« — Škof je bil nad tem odgovorom kar frapiran in je uljudno Askerca odpustil.

— Za mestne uboge je volil pokojni trgovec in posestnik g. Fran Čuden v svoji oporoki znesek 100 K.

— Pohvalno pismo od deželne vlade je dobil za desetletno delovanje kot načelnik pri ljubljanski krojaški zdruzi g. Fran Jelöčnik. Deželna vlada je izrekla to priznanje, ker deluje zdruza pod načelstvom gospoda Jelöčnika, ki opravlja že nad 10 let tudi njena blagajniška in pisarniška dela, v vsakem oziru povoljno in je njen finančni položaj zadovoljiv kakor tudi njeno delovanje glede strokovne izobrazbe vajencev jako uspešno.

— Lattermanov drevored — brez luči! V nedeljo večer ni v glavnem drevoredu do žel. prelaza nobena plinova svetilka gorela. Občinstvo je delalo pikre opazke o tem občinskem »gospodarstvu«, a najbolj jo je pogodil oni, ki je tožil o »slabih cajtih«. — Vzrok tej temi je bil ta, da se je plinova cev zamažila. Mi bi mestni upravi svetovali, da pustijo vse stare plinove cevi ven pobrati in jih z novimi nadomestiti, kajti neredna razsvetljava je zadnji čas po mestu že kar na dnevnem redu: Enkrat ni ta cesta razsvetljena, drugikat spet drugod kakšna ulica temna!

— Stanovanja podražili so svojim strankam gospodarji zopet v preteklem kvartalu; zlasti v nekaterih novih hišah Nekateri ljudje gredo v Ljubljani na samo odiranje. Ali res se ne bo konca odiranja in draginje. Potem se pa pritožujete da ni k nam tuincev in letoviščarjev! Za ta denar gredo lahko v lepše in udobnejše kraje!

— Avtomobilska nesreča dr. Pegana na Hrvaškem. V soboto se je v Selcih pri Cerkvenici na hrvaškem Primorju zgodila precejšnja avtomobilska nesreča, pri kateri je zadobil tukajšnji odvetnik in deželni odbornik kranjski, g. dr. Pegan več nevarnih poškodb. Dr. Pegan se je nahajal že dalje časa v Selcih na letovišču. Ker je bila za nedeljo napovedana seja deželnega odbora, se je napotil dr. Pegan z avtomobilom proti Ljubljani in si za vožnjo še posebej naročil iz Ljubljane deželnega šoferja

Nato je pela dalje, stopajoča s strehe v vodo, ki jo je narahlo objemala. — Še zmerom sem se smehljaj in gledal kraj, kje je izginila.

Kaj se je zgodilo na to, se ne spominjam več. Sedel sem na strehi sam. Voda je narahčala še vedno. Mislim, da sem se h koncu oklenil z vso silo na ostali dimnik, — kakor žival, ki noče umreti. Nato nisem občutil ničesar več — ničesar.

VI.

Kako to, da živim še vedno? — Pripovedovati sem šiljal, da so prišli ob šesti uri ljudje iz Saintina in me našli v nezvesti. Če bi bila voda usmiljena, bi me naj raje med omotico odnesla s seboj, ko mi je bila pobrala vse moje drage.

Jaz, starček, sem trdovratno preživel vse, žočim so drugi umirali: mali otroci, cvetoča dekleta, mladi zakonski pari in stari. In še dalje živim, kakor usehel plevel, katerega korenike se oklepajo kamenja. Če bi bil pogumen bi dejal, kakor Pierre, enostavno: »Zbogom, imam dovolj!« in bi skočil v Garono, po isti poti, katero so preromali vsi.

Otrok nimam nobenih več, hiša moja je podrla, polja upuščena. Da, tisti večeri, — sedeli smo vsi pri mizi, stari v sredi, mladina pa po vrsti, ko me je njena radost obdajala in mi grela srce. Tisti lepi dnovi žetve in trgatve, ko smo delali vsi in se vračali domu, ponosni na naše bogastvo! — O, naši lepi otroci in naše lepe vinske gorice, — naša prelepa dekleta in naša prelepa žitna polja, veselje moji starosti, plačilo mojega celega življenja! In zdaj, kje je vse, — moj bog, zakaj zahtevaš, da naj živim dalje?

Zame ni nobene tolažbe več. Nočem, da mi kdo pomaga. Njive bom razdal ljudem, ki

imajo še otroke. Morda bodo imeli poguma, da očistijo zemljo razdrtin in jo iznova obdelujejo. — Če nimaa več otrok, rabiš samo še tesen kot, da tam unreš.

Imel sem samo še eno željo, eno zadnjo željo. — Da najdem trupla svojcev in jih pokopjem na pokopališču, pod kamnom, kjer bom počival nekoč sam.

Čul sem, da so našli v Toulousi veliko število naplavlencev. Odločil sem za pot do tja.

Povodenj je bila napravila nepopisno škodo: sedemsto ljudi je utonilo, vsi mostovi so se podrli, cel okraj mesta je odneslo in pokrilo z blatom, dvajset tisoč ljudi brez imetja, predanih lakoti, — celo mesto zastrupljeno z vonjem po mrličih. Bali so se, da ne izbruhne kaka bolezen, povsod sama žalost, ceste so mrgolele mrtvaških vozov in vsi darovi, stekalo se od vseh strani, niso mogli popraviti škode Jaz pa sem hodil sredi tega razdejania, slep za vse. Mislim sem le na lastno nesrečo, na svoje umrle.

Dejali so mi, da so vlovili v resnici več trupel. A bili so jih že pokopali, povrsti vse, na pokopališču v mestu. Samo neznanke so poprej fotografirali. In med temi groznimi slikami sem zopet našel Gasparda in Veroniko, tesno oklenjena v strastnem objetu. Njiju ustnice so se bile tako nerazdružno stisnjene, da bi jima morali stretni ude, da ju ločimo. Tako so ju naslikali skupno in ju položili v grob združena. Ničesar nimam več, kakor to grozno sliko. Ta dva lepa otroka, — njiju obraza sta vpadla in zabuhla od vode, vendar pričajo njiju poteze o junaštvu njiju ljubezni. Jaz pa lu gledam in jočem.

g. Južno. Iz Sela se je odpeljal takoj zjutraj. Ko je prišel avtomobil izven mesta, je prevzel vodstvo avtomobila dr. Pegan sam. Pri cerkvi Sv. Ane nad Cerkevnicom pridrvi nenadoma preko ceste tik pred avtomobilom neki triletni otrok. Da prepreči nesrečo, ki je bila neizogibna, je dr. Pegan avtomobil hitro zavil, pri tem pa zadel v telegrafni drog. Sinek je bil tako močan, da je dr. Pegan takoj padel z avtomobila, dočim je Južna z avtomobilom, ki je bil močno poškodovan še nekaj časa drčal naprej, dokler se ni avtomobil končno zaletel v neki zid in vrgel tudi Južno iz voza. Dr. Pegan je pri nesreči s tako silo padel na tla, da se mu je vili iz ust, nosa in ušes kri. Zadobil je tudi poškodbe na obrazu in rokah. Južna si je zvinil eno roko in si pretresel možgane. Dr. Pegan je podelil prvo pomoč zdravnik v Cerkevnicah, nakar so ga odpeljali s parnikom v Selo. Poškodbe niso smrtonosne, a komplikacije niso izključene. Bolnik toži tudi o hudih bolečinah v glavi. Avtomobil sam bo najbrže neporaben, ker se je razklat na dvoje.

— **Promenadni koncerti »Slovesne Filharmonije«** prenehajo začasno, ker se je skrčilo število godcev. Nekaj izvršujočih članov je poklicanih k orožnim vajam, in nekaj jih je izstopilo iz službe.

— **Nogometna tekma Ljubljana-Kranj 6 : 2.** Nedeljska nogometna tekma je izpadla 6 : 2 v korist »Vzajemnosti« (Ljubljana). Igra je bila posebno v začetku precej ostra in sta se obe stranki dobro držali. Rezultat prve polovice je bil 2 : 2, torej neodločen. V drugi polovici pa so pritiskali ljubljanci in sledili so napadi za napadom od strani ljubljancov in iz tega so sledili 3 goli kar po vrsti. Proti koncu pa je dala »Vzajemnost« še en gol za slovo. Vso grajo zasluži kranjski golman (vratar), ki je stal kakor lesen kol pred vrati, dočim je bil levi branilec nad vse izborni in ko bi tega Kranjčanec ne imeli, bi pa izpadlo še vse drugače.

— **Mestna hranilnica ljubljanska** je imela meseca julija sledeči promet. 1686 strank je uložilo 1.173.272 K 7 vin., 2031 strank je dvignilo 1.309.209 K 38 vin. Stanje vlog 42.644.336 kron 86 vin.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes sta na vspeh dve kratki točki: »Olimpijske igre v Stockholmu« lep posnetek v 4 delih, 600 metrov dolg film. Senzacijska jahalna ameriška drama »Telegrafist Forta« v dveh delih. V soboto »Črna mačka«.

— **Poseben vlak 1. septembra v Trst.** Dne 1. septembra t. l. obhaja N. D. O. petletnico. Praznovala jo bo na slovesen način. Kdor čuti z vrlim slovenskim delavstvom v Trstu, bo pohitel ta dan tja. Bilo bi pač umestno, da se priredi iz Ljubljane poseben vlak, da se tako omogoči da se udeležijo te pomembne slovesnosti čim več izven tržaških Slovencev in Slovenk. Tržačani so prihiteli v tako impozantnem številu na sokolsko slavnost na Bled in naša dolžnost bi bila, da jim vrnemo ta poset. Več še poročamo jutri.

— **Velik mladinski sestanek priredi društvo »Bratstvo«** v nedeljo 25. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. Začetek ob 10. uri dopoldne. Mladenci in mladenke agitirajte za čim najbolj obilno udeležbo.

— **V Hribarjevem gaju** je priredil v nedeljo popoldne Sokol II. svojo IV. javno telovadbo. Z veseljem lahko konstatiramo, da je Sokol kljub temu, da so mu prepevali telovadbi na Grabnu od lanske telovadbe zelo napredoval in s tem pokazal, da ga ne more streti noben še tako težki udarec. Vse telovadne točke so izpadle naravnost sijajno. Veliko pozornost so posebno vzbujale telovadne točke naraščanja, ki je lahko ponos Sokola II. Po telovadbi se je pričela veselica, pri kateri je sviral »Slov. Filharmonija« pod vodstvom gosp. Teplega. Za ples je bil napravljen poseben oder. Žal, da veselica ni bila tako dobro obiskana, kakor je bilo pričakovati. Veselico je posetil tudi župan g. dr. Tavčar.

— **Štepanjski Sokol** je imel v nedeljo popoldne ob najlepšem vremenu lepo uspešno veselico združeno z javno telovadbo. Ob 4. uri je bil obširni senčnati vrt Fr. Novaka že popolnoma zaseden, da je bilo le težko dobiti sedež — in ljudje so prihajali še vedno. In nekaj posebnega: Tu je bilo videti v pretežni večini domače ljudstvo in ljudstvo iz sosednjih vaških občin — in le malo tistega stalnega občinstva ljubljanskega, ki poseba vse navadne veselice. Vidi se, da prodira krasna sokolska ideja v najpriprostejše mase ljudstva — in to je kar nas do ebno veselilo! — In že ko je nastopil sokolski naraščaj v prostih vajah — s kakim zanimanjem je sledilo občinstvo produkciji! In kaj šele — ko so sledile sicer prav dobremu izvajanju naraščaja vzorne proste vaje štepanjskega Sokola združenega s Sokolom I. iz Vodmat! Tu so bile oči slednjega uprte v pestro sliko, ki se je menjavala precizno kakor v kalejdoskopu. In ko je nastopil Sokol na prodju — takrat je bilo vse kar zadržljivo v izvajanje, ki je kazalo, kaj zmora vaja in volja človeška. Štepanjski Sokol — četudi mlad — ima med seboj že prav spretno telovadbo, ki se smelo pridružujejo starejšim Sokolom. Krona vsega seveda je bilo izvajanje na bradli Sokola I. z zmagovalcem Vidmarjem na čelu. Že samo to je bilo vredno vstopnine — in ni ga menda bilo, ki bi se kesal, da je posetil to veselico. To zadnje izvajanje je bilo tako lepo, tako vzorno, da je bilo veselje! Nad poldrugeto uro je trpela vsa javna telovadba, a občinstvo ji je sledilo od pričetka do konca tako živo, kot bi sledilo izbornemu govorniku v cerkvi. Ves resen molk — a ob posamznih zaključkih pa navdušeno pritrjevanje. Da — saj Sokol je najživejši govor in ta govor naj zadnji v slednjo gorsko vas! — Želimo, da je bil gnotni uspeh štepanjskega Sokola ravno tako dober, kakor je bil moralen!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BERCHTOLD — AUFFENBERG.

Dunaj, 19. avgusta. Tu se govori, da namerava vojni minister Auffenberg podati demisijo, ker je prišlo med njim in zunanjim ministrom grofom Berchtoldom radi velikih utrdb na jugu do precejšnjega konflikta. Koliko je na stvari resnice, ni znano.

CESAR V GÖDÖLÖJU.

Budimpešta, 19. avgusta. Cesar odpočuje meseca septembra v svoj grad Gödölö na Ogrskem, kjer ostane dalje časa.

• POLOŽAJ V TURČIJI.

Carigrad, 19. avgusta. Ministrski svet je sklenil v svoji seji pomilostiti vse Albance. Sultan bo amnestijo izdal že te dni.

Carigrad, 19. avgusta. Odredbo prejšnjega kabineta, da se imajo izgnati iz Turčije vsi Italijanski podaniki, bo sedanja vlada v najkrajšem času preklcala.

Carigrad, 19. avgusta. Albanske čete ne prestando nadaljevalje prodiranje proti jugu. Zasedli so že mesto Veles in prevzeli vodstvo policije. V mestu samem vlada popolen mir. V Carigradu je došlo poročilo, da so se uporni Albanci napotili sedaj proti Solunu. Vlada je radi tega v velikih skrbih in namerava podvzeti vse korake, da prepreči zavzetje Soluna od strani Albancev.

Carigrad, 19. avgusta. Vlada je pomnožila posadko v Solunu in izdala poveljnikom ukaz, da morajo braniti mesto do skrajnosti. Vlade čete bodo šle Albancem nasproti in zato je te dni pričakovati južno od Veleša velikega spopada med uporniki in turško armado.

DEŽELNI ZBORI.

Dunaj, 19. avgusta. Meseca septembra bodo sklicani vsi deželni zbori h jesenskemu zasedanju. Gališki, češki in štajerski deželni zbori bodo sklicani pozneje, ko bodo pogajanja med strankami že toliko uspela, da bo upati na delazmožnost zbornice.

RAZNO.

* Nekaj o igranju na karte. V »Medicinal Journal« je neki zdravnik spisal daljši članek glede igranja kart. Smer tega članka je bila dokazati, da je igranje kart že iz zdravniških ozirov slabo uplivačo na človeka. Vendar pa kakor hoče pisatelj to dokazati, se mu ne posreči. Igranje na karte je navadno preganjanje dolgega časa — kakor vsaka druga strast — in igranje s kartami se tako polasti človeka, da navadno taki ljudje, ki so strastni igralci zgubijo vso zmožnost kaj poštenega misliti ali ukreniti. (Pisatelj tega članka je moral biti svoje dni najbrž strasten igralec. Dočim je igranje s kartami za starejše ljudi po enkrat na teden dobra zabava, pa upliva kartanje na mlade, posebno če večkrat igrajo naravnost kakor strup, ki zastrupi vso dušo. Zdravniki imajo strastne igralce za bolnike.) Če je to res, tedaj bi morali zdravniki tudi iznajdti imena raznih boleznih posameznih igralcev. Znana je legenda, da je bilo igranje na karte iznajdeno za nekega francoskega kralja, ki si je hotel preganjati dolg čas. Igranje na karte upliva najprej na ljudi, ki nimajo dovolj inteligence, in privede polagoma tudi ljudi večje izobrazbe na isti nivo. Igranje s kartami je precej podobno navadi uživati močne pijače ali pa narkotičnim ljudem. Igranje na karte ubije na človeku vsako veselje do dela, vsak čuti, da neče svoje dolžnosti izpolnjevati. Tak človek ni več zmožen, da bi se resno poprijel svojih življenjskih dolžnosti. (Torej bodemo v prihodnje šli le k takim zdrav-

nikom, katere bomo lahko vprašali: »Ali igrate karte?«) Omenjeni zdravnik nadalje omenja, da nima ničesar proti plesu, ker je zdrava in močna zabava, ki je ravno tako izvrstna za človeško telo, kakor je škodljivo igranje na karte. Kot veščak bi nam moral ta zdravnik tudi povedati, koliko žrtve je že ples zahteval, in pri tem bi moral omeniti tudi vse zaroke in poroke. Kolikor mi vemo, se pri kartah še ni nihče ponesrečil, vsaj duševno ne, kvečjem je postal razburjen, katera razburjenost se pa navadno kmalu poleže. Vendar da govorimo resno: Kartanje končno ni nič slabša zabava kot vsaka druga, s katero si kratimo dolgi čas. Tega nam pa učen gospod zdravnik ni povedal. Kartanje je prijetno pomirjenje živcev, prijetna raztresenost za živce, ki so z delom preobloženi, dokler pač tako igranje ne presega gotovih mej. Kadar pa pride kartanje do strasti, takrat je pa seveda ravno tako nevarno kot vsaka druga strast. Ravno tako neumno je trditi, da postanejo pametni ljudje radi igranja na karte neumni, kot bi kdo trdil, da postane tepec pameten radi — igranja na karte. — Članek proti igranju na karte, bi imel le tedaj svoj pomen, če bi postalo kartanje narodu nevarno, kakor je cocain, opij in absint. Dokler pa te nevarnosti še ni blizu, dotedaj se pa lahko karta in se tudi lahko vzkljike z onim nesrečnim prerokom: »Mešuge je trumf!« No, in končno, kartanje je taka otroška igra, dokler se živci ne razvnamejo, kar se pa jako redko zgodi, da nedolžno kartanje res ni nobena nevarnost za človeški rod. Omenjeni doktor pa, ki je spisal dotični članek pa je moral biti svoje dni najbrž velik hazardist in zgubiti veliko denarja pri kartah, potem ga je šele pamet srečala. Kdor pa igra s kartami za velike svote denarja, ta je pa v resnici tepec, ki zasluži tako kazen, kot so včasih dajali stari korporali navadnim vojakom. Položili so siromaka na klop in mu jih odšteli 50 po koncu telesa, kjer izgubi hrbet svojo pravico.

* Manjši denar. Ves papirnati denar Zedinjenih držav in narodnih bank se bo zmanjšal za eno celo tretjino. To se bo zgodilo, da se prilani nekaj tisočakov pri papirju in da se naredi ponarejevalcem denarja več sitnosti. Novi bankovci bodo šest in štiri dolgi in dva in pol široki. Vlada pravi, da si bo s tem prihranila 900.000 vsako leto.

* Kako je lep vojaški stan... V Brnu izhajajoče glasilo mladočehov »Lidove Noviny« poročajo iz Komeriza: V nedeljo so imeli češki klerikalni telovadci neko slavo. Za to slavo so morali vojaki ženijskega polka pomivati klopi in mize in sploh pripravljati slavnostni prostor. Vojake so potem poslali še na bližnjo božjo pot, kjer je bilo kronanje Marije Device. Tam so morali postavljati šotore. Oficirji so pa dobili povelje, naj se udeležijo slavnostne pojedine na božji poti. — Vsenemška korespondenca poroča, da bodo razen vse dunajske garnizije, ki se bo zaraditega vrnila pred časom iz manevrov, delali špalir pri evharističnem kongresu tudi vojaški oddelki iz drugih garnizij. Vsega vojaštva bo pri evharističnem kongresu 15000 mož. Najlepše je pa to! Vojaki,

ki služijo že tretje leto bi morali iti takoj po končanih domov, ali zato, da bodo stali v špalirju pri evharističnem kongresu, bodo morali ostati čez dolga doba v pisanih suknhah. Vojni minister pričakuje od sodelovanja vojaštva pri kat. paradi veliko vzgojno korist. Preden se povrnejo vojaki iz raja vojaške službe v peklo civilnih poklicev, naj jih pogled na toliko množino bogoljubnih mož in žen spodbudi k bogožnemu življenju. Da pa vojakom ne bo preveč dolgčas ob pogledu na bogoljubne moše in žene in da se obenem privabi kolikor mogoče mnogo radovednežev — glavni namen je vedno in povsod agitacija — bo na vsakih tisoč korakov stala po ena vojaška godba in igrala vesele marše in poskočne valčke. Gospod vojni minister naj si pa še dobro premisli, preden definitivno zapove vojaštvu sodelovanje pri kongresu in s tem podaljša triletno službeno dobo — na večjo slavo klerikalizma.

Denarja željan hudič. V Kiskun-Felegyhazi na Ogrskem je prodala posestnikova žena Martusova prešice za 1000 K in denar naložila v hranilnici. Njen sosed, Jožef Kajbok, je izvedel o tem in je sklenil, da izvabi ženi denar. Obleke se je kakor hudič, šel k Martusovi in zahteval od nje »grešni« denar, ako mu ne prinese denarja, da jo vzame s seboj. Žena se je silno prestrašila in prosila za odlog, dokler ne prinese denarja iz hranilnice. Prihodnji dan je šla žena v hranilnico po denar, kjer se jim je zdelo zelo čudno, da hoče vzeti že denar, ko ga je komaj naložila. Izpraševali so jo po vzroku in po dolgem obotavljanju je povedala o »hudiču«. Ženi niso izročili denarja pač pa so ji dali za spremstvo dva policaja, ki sta aretirala »hudiča«.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Krasno stanovanje za eno družino z lepim vrtom odda takoj v najem pod Rožnikom vila Čeh. Letno 600 K. 559

Malo svetlo skladišče v sredini mesta se išče za takoj. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 560

Gumi plašč, frak in več literških steklenic se prodajo Poljanska cesta št. 6 pri g. Murmayer, I. nadstropje.

Kavarna Leon
Celo noč odprto

Celo noč odprto

Rudolf Stritar
Cecilija Stritar roj. Taborné
poročena.
Ljubljana Šmarje pri Jelšah
18. avgusta 1912.

mrmrajoče čitala papir... Bila je smrtna obsodba plemiča Passavanta!

Prišedši do mesta, kjer je bil naznačen način kazni, ji je stopil mrtvaški znoj na čelo. Šepetaje je brala:

... smrt ima pretrpeti na sledeči način: odseka se mu desna roka v zapestju, nato leva roka, iztrga se jezik in vrže psom, telo pa bodi na raznju plen počasnega ognja...

Otrla si je z roko čelo, vrnila pergament in vohodi in dejala:

— Dobro je...

— Proces je popolnoma končan, dvoje zasedanj je zadostovalo; pri čem imeli obilo na razpolago. Morišče je pripravljeno na Grevskem trgu. Po preteku ene ure odpeljejo jetnika...

— Dobro je... je ponovila kraljica. Kako se počuti kralj?

Med tem, ko bo vse ljudstvo na morišču in bo Hiša Saint-Pol prazna, opravijo menihi svoje delo. Ocquetonville in Scas sta s svojimi ljudmi že v palači. Nikdo ne sumi ničesar. Ves Pariz je že na ulici. Ljudje Caboches so se že polastili davčnih lokalov in zaprli mnogo ulic. Ko pogine Passavant na ognju, se prične prava vstaja. Moja vojska plane iz palače in se združi z meščani. Armanjanci ne morejo dobiti pomoči od zunaj. Vsa vrata so v naših rokah. Uničenje jih čaka do zadnjega! —

krvjo!

Vojvodove oči so se krvoločno bleščale. Strašni pokoli, potoki krvi po pariških ulicah, uničenje Passavanta, vse te predstave so ga

Zjutraj tretjega dne je bila pripravljena ubiti Odetto...

Ura je bila devet.

Zadnji udarci se niso ponehali brneti nad Parizom, ko se je začelo od vseh strani oglašati v zvonikih. V par minutah so peli zvonovi celega Pariza. Ulice so vživele, ljudje so zapuščali hiše, zbirali se v gruča, začuli so se navdušeni kriki in se mešali z donenjem zvonov.

Nad Hišo Saint-Pol pa je legla za hip težka tišina.

Nihče ni vedel, kaj naj pomeni nenadni šum po mestu. Pritekli pa so prvi seli, v veliki trdnjavi se je zganilo kakor v ulnaku. so tekali vse križem, rezka povelja so donela po dvoriščih...

Kraljica je bila v prvem hipu enako prestrašena, kakor drugi. Natezala je ušesa, pa ni mogla razumeti. Poklicala je kapitana, ki je nadomestoval Bois Redona, ali vojak ni bil ničesar.

Dvorišča so se polnila z vojsko, suličarji so stali že pripravljeni, hebebardarji, lokostrelci in ostali oboroženi s sekirami, tolkači, z meči in ščiti. Trdnjavski zvon je bil plat zvona. Konji so nemirno strigli z ušesi.

Hrup je postajal čimdalje silnejši. Izabelo je stisnilo v srcu in obšla jo je smrt.

— Peklo, je kriknila, mar sem zamudila vse? Jeli mogoče, da me je tako strašno ukanil!

Srce ji je burno utripalo, ko je oblekla veržno srajco in preko nje usnen oklep. Za pas je vtaknila brušeno bodalo z zlatim ročajem. (Bo-Hiša Saint-Pol. 155

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«!

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Knjigoveznica
A. Feldstein
v Ljubljani
Radeckega cesta 12
se najtopleje priporoča.

„DAN“ se prodaja po 6 vin.:

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor Ter. Leban, Corso Verdi 20, Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9, U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg; Rant; Sifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobtek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerknici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domlejš.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V Št. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbojevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

Velika prodaja poletnih oblek

za gospode in dečke, ter razne damske konfekcije za polovično ceno.

Nadalje priporočam ravno kar dospelo jesensko damsko konfekcijo kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke po čudovito nizkih cenah.

Ogromna zaloga klobukov od K 1.50 naprej.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

„V senci jezuita“
Novi roman „Dneva“!

Naš drugi roman „Hiša St. Pol“ se bliža koncu. Sledi mu „V senci jezuita“, velik zgodovinski roman iz časov vlade francoskega kralja Franca I. Izmed glavnih oseb, ki v njem nastopajo, naj omenimo samo Ignacija de Loyola, ustanovitelja jezuitskega reda; naši bralci dobe s tem romanom jasno, pretresljivo sliko peklen-skih spletk teh „vojščakov Kristovih“. Na-stopajo pa tudi osebe, znane iz romana „Otroci papeža“: Vitez Raga-stens, Beatrice, njiju sin ter zvesti Spa-dacappa.

Povejte vsem, ki so čitali ta roman, da se „V senci jezuita“ nadaljuje

„Otroci papeža“

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Frančiškanska uica štev. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

□ □

Litografija. - Stereotipija. - Najmodernejša črke in okraski.

Tisk v različnih barvah.

Najfinejša izvršitev.

Solidna in točna postrežba.

□ □

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-dove šolske družbe!

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.

DRŽAVNI KOLODVOR.

BLAŽ, Dunajska cesta.

SEVER, Krakovski nasip.

PICHLER, Kongresni trg.

ČEŠARK, Šelenburgova ulica.

DOLENC, Prešernova ulica.

FUCHS, Marije Terezije cesta.

MRZLIKAR, Sodna ulica.

SUBIC, Miklošičeva cesta.

ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.

PIRNAT, Kolodvorska ulica.

ŠENK, Resljeva cesta.

KOTNIK, Šiška.

TIVOLI, na žel.prel.pri Nar.domu.

KOŠIR, Hilšerjeva ulica.

STIENE, Valvazorjev trg.

SUSNIK, Rimska cesta.

UŠENICNIK, Židovska ulica.

KLEINSTFIN, Jurčičev trg.

KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.

KUSTRIN, Breg.

TENENTE, Gradaška ulica.

VELKAVRH, Sv. Jakoba trg

SITAR, Florjanska ulica.

BLAZNIK, Stari trg.

NAGODE, Mestni trg.

KANC, Sv. Petra cesta.

TREO, Sv. Petra cesta.

KUŠAR, Sv. Petra cesta.

PODBOJ, Sv. Petra cesta.

ELSNER, Kopitarjeva ulica.

BIZJAK, Bohoričeva ulica

REMŽGAR, Zelena jama.

SVETEK, Zaloška cesta.

KLANŠEK, Tržaška cesta.

JEZERŠEK, Zaloška cesta.

LIKAR, Glince.

STRKOVIČ, Dunajska cesta.

STRAVS, Škofja ulica.

TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

izvzuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.

Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja . . .	12.55	3.16	4.48	5.55	9.56	12.47	5.21	8.58	5.31
Trsta	12.02	4.06	9.04	11.21	2.51	6.12	9.42	11.45	
Trbiža	7.23	9.51	11.14	4.20	7.00	8.15	11.32		
Kamnika . . .	6.45	11.00	2.41	6.15	10.30				
Rudolfovega .	8.50	3.00	9.13						
Kočevja . . .	8.50	3.00	9.13						
Vrhnike . . .	6.38	10.36	7.23						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju . . .	12.02	12.18	4.30	7.30	11.31	3.11	6.32	9.5	10.15
Trstu	1.20	3.22	5.18	6.08	10.02	1.04	5.11	8.25	
Trbižu	7.41	6.52	9.08	11.30	3.32	6.35	10.00		
Kamniku . . .	7.27	11.50	3.12	7.15	11.00				
Rudolfovem .	7.31	1.31	7.14						
Kočevju . . .	7.31	1.31	7.14						
Vrhniki . . .	7.35	1.15	8.1						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih. *** Voz, ki ne deluje od 1. julija.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politiški dnevnik.

„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.

„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“ je najodločnejši neodvisni ju-tranji list.

„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 1.70.

„Dan“ je razširjen v najširših ljud-skih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učiteljstvu, vsem učitelj-skim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjiž-nicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

dalo za pasom ženske ni bilo v tistih časih ni-česar nenavadnega. Ponavadi je služilo bolj v nakit kakor v potrebo; nožnice so bile prese-lane z dragimi kamni in ročaji iz dragocenih kovin.)

Ko je stopila v sobo k dvorjancam, je bila zelo blede, ali mirna. Priprosto je dejala:

— Ta hrup me vznemirja. Grem in pogle-dam, kaj se godi.

In ko so se dvorjanice pripravile, da jo spremijo, jih je zavrnila:

— Ostanite tu! Sama pojdem.

Spogledale so se preplašene in ubogale.

Izabela je šla naglo na veliki hodnik. Od nasprotne strani je prihajal vojvoda! Počasi in samozavestno je stopal po širokem stopnišču. V obraz je bil mrk in prepaden. Zapazivši kra-ljico se je stresel in obstal. Izabela mu je šla naproti. Ustavila se je tik pred njim; obrnila se h kapitanu in je zapovedala:

— Izpraznite ta hodnik! Premestite straže.

Kapitan je ubogal.

Ostala sta sama.

— Madame! Kam hočete? je zarenčal voi-voda.

— Slišala sem plat zvona. Grem, da sto-rim, kakor sem dejala. Odette ubijem!

Ivan Neustrašni je pobledel. Stisnil je ro-čaj bodala. Izabela je spoznala, da ni prišla nepozno. Deklica se je nahajala še v palači! Pazila je na vsak gib vojvode; poznala je nje-ovo togotno naravo.

— Vabim vas s seboj, je dejala, spre-mite me tja. V našem interesu je, vojvoda, da se brzdate. Za slučaj, da se mi pripeti kaj zlega

sem ukrenila tako, da vas popadejo in tirajo pred tribunal! Meni ne more ničesar oditi. Zo-pet ste prelomili moško besedo. Kako se morem zanesti na vas? Izročili ste mi jo in jo obenem poskusili odpeljati... Ne ugovarjajte! Vse vem... Poskus se vam je ponesrečil, kakor vse, kar ste dozdej hoteli storiti brez mene, na svojo pest. Zadržite vam svetujem vojvoda, opustite tako obnašanje; sreča vam ni mila, vaše življenje ni vredno piškavega sadu! Iz-dajalski je bil vaš načrt. Brez moje vednosti ste danes pobunili ljud in prišli ste, da odve-dete skrivoma njo, ki je obsojena na smrt. Pre-slepiti ste me hoteli... Nikoli vam ne pozabim tega! Moja moč je silnejša od vaše. Kolo je po-gnano in se ne da ustaviti. Nočem vas pahnuti v pogubo, ker bi uničila tudi moje načrte. Idite in dopolnite do konca, kar ste začeli. Predno pade noč, mora biti prestol Francije brez vla-darja! Kdo ga zasede? Vojvoda, ob mojih no-gah leži kraljevska krona, ste-li pripravljeni, da jo poberete?

Kraljica je govorila počasi in z ledenim poudarkom. Vojvoda je šklepetal z zobmi. Nje-gova orjaška volja, njegova nasilnost, njegovo samoljubje — vse je ležalo premagano pod njenimi nogami. Glava mu je omahnila na prsi in zagolčal je zamolklo:

— Ukazujte, vaš hlapec posluša...

— Kakšen ukrep tribunala? je vprašala hladno.

Vojvoda je potegnil konec plašča z ra-men, segel za kožnati oklep in izvlekel kos pergamenta. Izročil ga je kraljici. Izabela je